

1.) Přečíst a doplnit do sešitu:

RENESSANCE

Zařazení

- sloh 14. až 17. století
- vzniká v Italské Florencii
- předchůdce je gotika a nástupce manýrismus

Charakteristika

- typické rysy
 - antropocentrismus
 - klade se důraz na člověka, na lidský rozum a poznání a pozemský život
 - individualismus
 - člověk se stává všestranně rozvinutou osobností
 - humanismus
 - renesance se obrací zpět k antice a antické kultuře a přebírá z ní velké množství prvků
 - vědecký základ umění
 - mnoho umělců bylo skutečně „renesančních“, zabývali se i anatomí, optikou, technologiemi
 - typickým příkladem je užití perspektivy v malbě
 - realismus
 - přestože si renesanční umělci nárokovali u svých děl návrat k přírodě, určitý soubor konvencí užívali
 - jejich realismus se týkal hlavně užitých témat
 - objevují se scény ze „všedního života“.

Architektura

- renesanční architekti se opět inspirovali antickými stavbami, jejich:
 - souměrností
 - jednoduchostí
 - pravidelností proporcí
- důležité je také zachování lidského rozměru u staveb světských
- od gotiky se liší uzpůsobením. tzn. dílo už nemá funkci obrannou, ale spíše reprezentativní
- nové typy staveb:
 - městské paláce
 - městské a předměstské vily
 - vedle kamene se začaly užívat i materiály jako mramor
- uplatňují se:
 - sloupořadí
 - klenba
 - kupole
 - schodiště (stává samostatným architektonickým prvkem)
 - nové druh výzdoby fasády (sgrafito)
- příklady
 - Itálie

- [Kostel sv. Petra](#)
- [Duomo \(kupole\) katedrály ve Florencii](#)
- [Ospedale degli innocenti \(Špitál neviňátek\)](#)
- [Palazzo Farnese](#)
- [Villa D'Este](#)
- mimo Itálii
 - [Château de Chenonceaux](#)
 - [Château de Chambord](#)
 - [Palais de Fontainebleau](#)
 - [Pavillon de L'Horloge, Louver](#)
 - [El real monasterio de San Lorenzo de El Escorial](#)
 - [Torre de Belém](#)
 - [Wollaton Hall](#)

Literatura

- obnovuje antické literární žánry (komedie, tragédie, pastorála...)
- oblíbenými autory jsou Terentius, Plautus, Seneca, Vergilius
- v poesii se výrazně uplatňuje sonet
- dalšími oblíbenými žánry byl traktát, polemika, dopis, objevují se cestopisy, životopisy a pedagogické spisy
- obecnou tendencí je příklon k národním jazykům
 - mnoho autorů však zůstává u latiny.
- důležitým momentem byl vynález knihtisku r. 1450
- za první postavu renesanční literatury bývá často považován Francesco Petrarca (1304–1374)
- další představitelé:
 - Itálie
 - Giovanni Boccaccio
 - Ludovico Ariosto
 - Niccolo Machiavelli
 - Baldassare Castiglione
 - Dante Alighieri
 - Francie
 - François Villon
 - François Rabelais
 - Michel de Montaigne
 - Anglie
 - William Shakespeare
 - Francis Bacon
 - Edmund Spenser
 - Christopher Marlowe
 - Pyrenejský poloostrov
 - Antonio de Nebrija
 - Luís de Camoes
 - Německo a Nizozemí
 - Philipp Melanchthon
 - Erasmus Rotterdamský
 - Hans Sachs

- Čechy
 - Jan Blahoslav Bohuslav Hasištejnský
- Polsko
 - Mikołaj Rej
 - Jan Kochanowski
- Španělsko
 - Miguel de Cervantes

Malířství

- Tematika
 - do značné míry se udržuje tematika náboženská
 - velmi často se ovšem stává pouze prostředkem, jak zobrazit i scény z každodenního života
 - nově se objevují např. portrét, krajina nebo zátiší
 - v Itálii se objevují i mytologické motivy převzaté z antického umění
 - Typickým nemytologickým motivem převzatým z antického umění je tzv. spinario – chlapec vytahující si z paty trn.
- Technika
 - v malbě se začíná užívat trojrozměrnost a perspektiva
 - umělci začali také pracovat v mnohem větší míře s užitím barev pro vyjádření stínu
 - např. da Vinci a jeho sfumato užití velmi výrazně např. v Madoně ve skalách
 - zvláštní a odlišnou roli od středověku hraje kresba
 - v renesančním umění již slouží ke studiu skutečnosti pro vylepšení obrazu
 - typické jsou skicy vytvořené Leonardem da Vincim studující např. svalstvo a pohyb koně, rysy lidských tváří a vyjádření různých emocí

Sochařství

- vlivem zachovaných antických soch se sochařství stalo prvním uměním, kde došlo ke změnám
- objevují se, od antiky poprvé, volně stojící sochy
- umělci dokážou úspěšně vyjádřit dramatickou scénu expresivním zobrazením emocí v obličejích, gestech či zřasenou drapérií
- výzvou se pro sochaře staly jezdecké sochy
- dále je navazováno na portrétní sochařství císařského Říma – objevují se busty významných osobností

Hudba

- z hudby mizí disonance a stoupá důraz na harmonii
- umělecké dílo není a nemůže být shlukem dílčích detailů, ale musí tvořit komplexní propracovaný celek
- důležitý je také princip jednoty:
 - vertikální
 - snaha pokrýt jednou zvukovou barvou celý tonální rozsah
 - vznikají označení bas, tenor, alt, soprán
 - horizontální
 - jednota v časovém rozměru díla

2.) doporučená videa:

<https://www.youtube.com/watch?v=TLdjAcENMlw>

<https://www.youtube.com/watch?v=se8TZ9rIBZk>

3.)

Ke každému obrazu/soše napiš autora + jak se dílo jmenuje:

